

احبای معنویت و معرفی اسوه‌های اخلاق
 کلید کاهش آسیب‌های اجتماعی

وقتی سلبریتی‌ها آسیب‌زا می‌شوند!

■ حجت‌الاسلام علیرضا فر هنگ:
 بر اساس کلام رهبری باید بدانیم که زیربنای ساختمان نظام اسلامی و فلسفه اصلی تشکیل حکومت اسلامی ترویج و تقویت معنویت و اخلاق‌مداری در وجود انسان‌ها است. اخلاق‌مداری و معنویت باید هم به صورت فردی و هم به صورت اجتماعی از کوچک‌ترین و مهم‌ترین اجتماع که کانون بسیار مهم خانواده است تا بدنه جامعه نمود پیدا کند. برچسبه کردن معنویت به معنای اهمیت دادن به این فضائل و تلاش برای از بین بردن ردائیل و بدی‌ها در جامعه است. به فرموده رهبری: «معنویت و اخلاق، معنویت به معنی برجسته کردن ارزش‌های معنوی از قبیل اخلاص، ایثار، توکل، ایمان در خود و در جامعه است، و اخلاق به معنی رعایت فضیلت‌هایی، چون خیرخواهی، گذشت، کمک به نیازمند، راستگویی، شجاعت، تواضع، اعتماد به نفس و دیگر خلقیات نیکو است. معنویت و اخلاق، جهت‌دهنده همه حرکات و فعالیت‌های فردی و اجتماعی و نیاز اصلی جامعه است؛ بودن آنها، محیط زندگی را حتی با کمبودهای مادی، بهشت می‌سازد و نبودن آن حتی با پرخورداری مادی، جهنم می‌آفریند.» ایشان در بخش دیگری از بیانیه گام دوم تأکید می‌فرمایند: «تلاش غرب برای ترویج سبک زندگی غربی در ایران، زبان‌های بی‌چربان اخلاقی و اقتصادی و دینی و سیاسی به کشور و ملت ما زده است؛ مقابله با آن، چپای همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که باز چشم امید در آن به شما جوان‌ها است.»

یکی از آسیب‌های اخلاقی و اجتماعی که امروزه وجود دارد، اهمیت دادن به بعضی از چهره‌هایی است که به عنوان الگو برای جوانان در رسانه‌ها در قالب سلبریتی‌ها مطرح می‌شوند، اما متأسفانه بعضی از این چهره‌ها نه اینکه از نماد فضیلت و اخلاق بویی نبرده‌اند بلکه بعضی از رفتارهای ضددینی و ضداخلاقی آنان در فضاهای مختلف به عنوان یک رفتار شایسته به جوانان و حتی فرهنگ کشور تحمیل می‌شود. به طور مثال وقتی در درون کشور و در صداوسیما جمهوری اسلامی یک شخصیت از حیا و عفت صحبت می‌کند اما در رفتار بیرونی خود در کشور و حتی خارج از کشور با وضع بسیار نامناسبی حضور پیدا می‌کند و به این نوع پوشش خود افتخار می‌کند، آیا جوانان با دیدن این تضاد سردرگم نمی‌شوند؟

در گام دوم انقلاب باید در برابر این آسیب‌ها با یک برنامه‌ریزی صحیح به دنبال ترویج اخلاق و معنویت و اخلاق بوده و نسبت به بد اخلاقی‌ها به صورت صحیح و حساب شده برخورد درست و اسلامی شود. صداوسیما مخصوصاً باید با ساخت فیلم‌ها و سریال‌های مختلف، اخلاق‌مداری و معنویت را با معرفی اسوه‌های اخلاق به جامعه منتقل کند. از این جهت می‌توان به فیلم‌هایی مثل یوسف پیامبر، محمد رسول‌الله و... اشاره کرد. ادامه این هنر‌ها نیازمند حمایت قاطع مسئولان و دست‌اندرکاران از این هنرمندان و این نوع هنر‌هاست. مجلات، روزنامه‌ها و... نیز قسمتی از مطالب خود را به صورت بسیار دقیق و هنرمندانه به انتقال ارزش‌ها به جامعه اختصاص دهند. فضای مجازی در این زمینه نقش بسیار پررنگی دارد. امروزه فضای مجازی مثل یک چاقوی دو لبه هم می‌تواند معنویت و اخلاق را به مخاطبان خود منتقل کند و هم بی‌ندوباری و شهوت‌رانی را. مسئولان بداند محیط و تلنگاری و بی‌قیدی در فضای مجازی به علت این است که بعضاً این فضا در کشور مدیریت نمی‌شود. وقتی سیاستمداران نظام در راهاندازی شبکه ملی مجازی و تقویت پیام‌رسان‌های داخلی ضعیف عمل می‌کنند، یقیناً پیام‌رسان‌های خارجی

*کارشناس مذهبی و پژوهشگر سبک زندگی

انقلاب اسلامی ایران طی ۴۰ سال حیات خود هر چند درگیر مسائل و مشکلات متعدد بود، لیکن دستاوردهای متعدد اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی را به بار آورد که کنترل روند آسیب‌های اجتماعی و فساد اخلاقی میراث پهلوی از جمله آنها بود. انقلاب اسلامی به فرمایش مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب: «هرچند دست‌نظاول تبلیغات مروج فساد و بی‌ندوباری در طول دوران پهلوی‌ها به آن ضربه‌های سخت زده و لجن‌سازاری از آلودگی اخلاقی غربی را به درون زندگی مردم متوسط و به خصوص جوانان کشانده بود، ولی بدون تردید دشمن از ناحیه اقتصاد برای تحمیل خواسته‌های نامشروع خود وارد شده، چون او می‌دانست که وقتی وضعیت اقتصادی کشور به هم ریخته، راحت‌تر می‌تواند در آن نظام نفوذ کند. رهبری در کلامی از زشمند می‌فرمایند: «هر جمهوری اسلامی، دل‌های مسئولان به طور دائم باید برای رفع محرومیت‌ها بسنجد و از شکاف‌های عمیق طبقاتی به‌شدت بیمناک باشد.»

یکی از مهم‌ترین وسخت‌ترین کارها در یک جامعه، تحقق عدالت و جلوگیری از ظلم و تبعیض است؛ چراکه به طور مستقیم با منافع انسان‌ها ارتباط دارد و انسان‌ها برای تحقق اهداف گام دوم باید تمهیداتی اساسی در خصوص کنترل آسیب‌های اجتماعی صورت گیرد. در این زمینه با دکتر مجید ابهری، رفتارشناس و آسیب‌شناس اجتماعی

دیدگاه

■ دکتر سعید مسعودی پور:
 انقلاب اسلامی با همه فرازاها و فرودها و همه خوشی‌ها و تلخی‌ها، به ۴۰ سالگی دوم قدم گذاشت. انقلاب اسلامی که به دنبال تمدن‌سازی اسلامی و پیشرفت همه‌جانبه و زمینه‌سازی برای ظهور است، ممکن است در مسیر خود دچار لغزش‌ها و خطاهایی نیز باشد. به همین دلیل است که در بیانیه گام دوم انقلاب، بر این نکته تأکید شد که انقلاب اسلامی همواره دارای انعطاف و آماده تصحیح خطاهای خویش است.

گفت‌وگو کرده‌ایم که ماحصل آن را در ادامه می‌خوانید. **■ آسیب‌هایی که در این سال‌ها به فرهنگ و اجتماع وارد شد**
 از بدو پیروزی انقلاب اسلامی اتاق فکر دشمنان آرام ننشسته و شروع به طراحی انواع توطئه‌ها نمود. در محورهای فرهنگی، اجتماعی، دینی، سیاسی و اقتصادی کارشناسان جبهه مقابل تمام ظرفیت خود را به کار گرفته‌اند تا از قوت گرفتن انقلاب اسلامی جلوگیری کنند. از یک طرف هشت سال جنگ تحمیلی و توطئه‌های آشکار و نهان استکبار جهانی باعث شد از طریق همجواری مرزهای طولانی کشور با مراکز کشت و تولید مواد مخدر این بالای خامن‌سوز وارد جامعه ما شود. همچنین سیل مهاجرت روستاییان و ساکنین شهرهای کوچک باعث به وجود آمدن مشاغل کاذب در شهرها مثل دست‌فروشی و دلالتی گردید. از سویی در طول این ۴۰ سال، بیش از دو برابر شدن جمعیت کشور نسبت به قبل از پیروزی انقلاب اسلامی باعث هراس دشمنان گردید؛ چراکه حدود ۲۵ میلیون از این جمعیت را جوانان تشکیل می‌دادند و ایران به عنوان یکی از جوان‌ترین کشورهای دنیا مورد حسد جوامع استثمارگر قرار گرفت. از این‌رو عرضه مواد مخدر در شکل‌ها و با نام‌های مختلف موجب فریب جوانان و بالا رفتن آمار اعتیاد شد. هم‌زمان با آن تولید و توزیع مواد مخدر صنعتی باعث گسترش اعتیاد جدید-که خطرناک‌تر از انواع قبلی بود-شد.

همچنین ورود فناوری‌های نوین به جامعه به صورت تهاجمی با عنایت به سنت غافلگیری شدن بعضی از دولت‌ها، سونامی فضای مجازی و غیره باعث تأثیرات منفی فرهنگی به‌ویژه در جامعه جوان شد و از طرف دیگر ۴۰۰ شبکه ماهواره‌ای که به زبان فارسی تولید و پخش برنامه می‌نمودند، جامعه را با ویروس تهاجمی فرهنگی روبه‌رو کردند. زشتی‌زدایی از روابط با جنس مخالف، تشویق روابط

فرازناشویی و شکستن قبح فحش‌های اخلاقی موجب شد تا ولنگاری فرهنگی روندی صعودی به خود بگیرد و فرزندان ما را نسل‌های جدیدی از نوجوانان و جوانان ایرانی روبه‌رو کرد که خطرات جدی فرهنگی آنها را تهدید می‌کرد و برخی از آنها شامل متولدین دهه ۷۰ سیل این تهاجم بودند. غفلت خانواده‌ها به علت مشکلات اقتصادی و چندشغله بودن برخی از والدین با استقلال دشمنان روبه‌رو شد و همسو با ویروس‌های اخلاقی و اجتماعی، آسیب‌های نوپیدی مانند عرفان‌های کاذب، کابالا، ترکیبی از باورهای عرفانی اشو و مهرابا یا عرفان‌های صهیونیستی و غربی و شیطان‌پرستی را وارد جامعه ما کرد. ملاحظه می‌کنیم که نخبگان و باورمندان به ولایت با چند جبهه جنگ‌های نابرابر روبه‌رو شدند که با توجه به محدودیت عده و عده گاه به شکست، گاهی به غلبه‌نشیستی و زمانی به پیروزی کامل ما منجر شد. افزایش طلاق بنیان خانواده را با خطر مواجه کرد و آسیب‌های اجتماعی با توجه به دامنه خطر، سرعت گسترش و عوارض ویرانگر به یک گروه اصلی مرکب از اعتیاد، طلاق، بیکاری، مهاجرت، کودکان کار و خیابان، زنان بدسرپرست، تکدی‌گری و... تقسیم شد. **■ آنچه در گام دوم انقلاب باید انجام داد**
 مقام معظم رهبری از سال ۶۸ بحث حیاتی و پراهمیت تهاجم فرهنگی و جنگ نرم را مورد اشاره قرار داده بودند اما متأسفانه کارشناسان و نخبگان ما خطر واقعی را احساس نکرده و در وادی حیرت سرگردان بودند. ۴۰ سال گذشت. در این سال‌ها دشمنان از هر سو و با هر وسیله ملت به پاخاسته ایران را مورد هجوم قرار دادند تا آنجا که رهبری معظم در چله انقلاب، گام دوم را به عنوان منشور تجدیدنظر و اصلاح و تقویت از کان انقلاب اسلامی و سیرالوجه برنامه‌ها و سیاستگذاری‌ها قرار دادند. اینک امید همه نخبگان و دلسوزان به اجرای بیانات و نکات حیاتی بسیار ارزنده ایشان در بیانیه ۴۰ سالگی انقلاب

گام دوم و پیشنهادهایی برای حل آسیب‌های اجتماعی

فقر و بی‌عدالتی مقابله با آسیب‌ها را خشی می‌کند

زندگی و نیز موضوع اخلاق و معنویت ارتباط مستقیمی پیدا می‌کند. در بیانیه دوم نیز به این موضوع اشاره شده است که: «تلاش غرب در ترویج سبک زندگی غربی در ایران، زبان‌های بی‌چربان اخلاقی و اقتصادی و دینی و سیاسی به کشور و ملت ما زده است.» بدون شک یکی از مهم‌ترین این زبان‌ها در حوزه آسیب‌های اجتماعی است. مخدوش کردن رابطه بین محرم و نامحرم که در فرهنگ اصیل ایرانی و اسلامی بسیار مورد توجه است، از آسیب‌های اجتماعی جامعه ماست

امید همه نخبگان و دلسوزان به اجرای بیانات و نکات حیاتی بسیار ارزنده ایشان در بیانیه ۴۰ سالگی انقلاب اسلامی است که در آن پیشگیری به عنوان اصل اساسی در بحث آسیب‌های اجتماعی مطرح شده و کنترل و مقابله با توجه به مهندسی فرهنگی و با هدف شناسایی مکانیسم‌های تهاجمی دشمن در مرحله دوم مورد تأکید قرار گرفته است. بر این اساس عنایت به خانواده به عنوان واحد اصلی اجتماع و تلاش در راستای تحکیم مبانی و پایه‌های این عنصر حیاتی جامعه باید مورد دقت و عنایت ویژه قرار گیرد. سهم ارزشمند در ایستادگی مقابل جنگ نرم و تهاجم خزنده دشمن نباید نادیده گرفت. همچنین برهیز از سیاست‌زدگی، گروه‌گرایی، انحصارطلبی و لزوم ترجیح منافع اجتماعی و ملی بر منافع فردی قدم مهم دیگر در وادی اصلاح و رشد جامعه در چله دوم انقلاب خواهد بود. در زمینه اعتیاد و مواد مخدر متأسفانه به‌رغم میلیارد‌ها تومان هزینه در راه کنترل و پیشگیری و همچنین سه هزار شهید تقدیمی از نیروی انتظامی به عنوان خاکریز اول مبارزه با قاچاق و شهدای گمنام سربازان ولایت، شاهد ۶۵ درصد زندانیان در ارتباط مستقیم با مواد مخدر هستیم و باید به طور جدی اصل پیشگیری را در این عرصه به کار بگیریم.

متأسفانه دور ماندن مردم و کم‌رنگ شدن نقش آنها در مبارزه علیه اعتیاد و مواد مخدر باعث شده است ۲۲ سازمان و نهاد مرتبط در چرخه ناقص و باطل قرار گیرند. اجتماعی کردن مبارزه علیه اعتیاد و مواد مخدر و استفاده از ظرفیت‌های مردمی در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی اولین گام اصلی در این رابطه است. همچنین تمرکز سیاستگذاری‌ها و جلوگیری از برنامه‌ریزی‌های سلیقه‌ای می‌تواند برنامه‌های پیشگیری و کنترل را با ضرب موفقیت بالاتری پیش ببرد. تمرکز امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در پیشگیری و درمان، اشتغال‌زایی و کارآفرینی برای معتمدان بهبودیافته و کنترل حداقل پنج ساله آنها یکی از رموز واقعی موفقیت در این راستاست. انجام مشاوره‌های قبل از ازدواج و هنگام طلاق و توسعه ازدواج‌های آسان نیز حرکتی در جهت کاهش طلاق و تحکیم بنیان خانواده خواهد بود. به اعتقاد بنده تحکیم خانواده به عنوان هسته اولیه اجتماع باید محور تمام برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در گام دوم انقلاب باشد.

امید در آن به شما جوان‌ها است.

